

ZARZĄDZENIE MINISTRÓW SPRAW WEWNĘTRZNYCH, OBRONY NARODOWEJ ORAZ ŁĄCZNOŚCI

z dnia 25 października 1993 r.

w sprawie doręczania kart powołania, rozplakatowania obwieszczeń lub powoływania w inny sposób do czynnej służby wojskowej.

Na podstawie art. 62 w związku z art. 200 ust. 2 i art. 203 ust. 4 ustawy z dnia 21 listopada 1967 r. o powszechnym obowiązku obrony Rzeczypospolitej Polskiej (Dz. U. z 1992 r. Nr 4, poz. 16, Nr 40, poz. 174 i Nr 54, poz. 254) zarządza się, co następuje:

Rozdział 1**Przepis ogólny**

§ 1. Zarządzenie określa właściwość i tryb postępowania organów w sprawach doręczania kart powołania do czynnej służby wojskowej, rozplakatowania obwieszczeń lub powoływania w inny sposób do czynnej służby wojskowej.

Rozdział 2**Właściwość organów**

§ 2. 1. Karty powołania do czynnej służby wojskowej, zwane dalej „kartami powołania”, doręczają właściwi ze

względu na miejsce pobytu stałego lub pobytu czasowego trwającego ponad 2 miesiące osoby powołanej:

- 1) wojskowi komendanci uzupełnień,
- 2) wójtowie lub burmistrzowie (prezydenci miast),
- 3) kierownicy urzędów rejonowych rządowej administracji ogólnej,
- 4) urzędy pocztowe.

2. Doręczenie kart powołania w przypadkach określonych w zarządzeniu może również nastąpić przez:

- 1) Policję,
- 2) dowódców jednostek wojskowych.

§ 3. Wojskowy komendant uzupełnień doręcza poborowym i żołnierzom rezerwy karty powołania bezpośrednio lub za pośrednictwem urzędu pocztowego, korzystając z formy poleconych przesyłek pocztowych ekspresowych za potwierdzeniem odbioru.

§ 4. 1. Wójtowie lub burmistrzowie (prezydenci miast) oraz kierownicy urzędów rejonowych doręczają karty powo-

łania do odbycia ćwiczeń wojskowych przeprowadzanych w trybie natychmiastowego stawiennictwa oraz do czynnej służby wojskowej w razie ogłoszenia mobilizacji i w czasie wojny.

2. Doręczenie kart powołania w przypadkach, o których mowa w ust. 1, może nastąpić również przez:

- 1) wojskowych komendantów uzupełnień,
- 2) dowódców jednostek wojskowych,
- 3) Policję,
- 4) urzędy pocztowe.

§ 5. Przekazanie przez wojskowych komendantów uzupełnień kart powołania organom wymienionym w § 4 ust. 1 oraz 2 pkt 2 i 3 następuje na podstawie zarządzenia Szefa Sztabu Generalnego Wojska Polskiego.

§ 6. 1. Wojskowi komendanci uzupełnień przekazują karty powołania:

- 1) kierownikom urzędów rejonowych rządowej administracji ogólnej w celu niezwłocznego ich przekazania wójtom lub burmistrzom (prezydentom miast) do natychmiastowego doręczenia ich adresatom albo
- 2) wójtom lub burmistrzom (prezydentom miast) w celu:
  - a) natychmiastowego doręczenia ich adresatom lub
  - b) czasowego przechowywania tych dokumentów i doręczania ich adresatom na podstawie przekazanego, wspólnie ustalonego hasła,
- 3) dowódcom jednostek wojskowych w celu przechowywania i natychmiastowego doręczenia tych dokumentów adresatom na podstawie przekazanego sygnału.

2. W przypadku braku warunków do przekazania wójtom lub burmistrzom (prezydentom miast) kart powołania w celu czasowego ich przechowywania, dokumenty te przekazuje się na przechowanie komendantom komisariatów Policji, określonym przez komendanta wojewódzkiego Policji, na wniosek szefa wojewódzkiego sztabu wojskowego.

§ 7. Rozplakatowanie obwieszczeń o powołaniu do czynnej służby wojskowej oraz organizacja akcji kurierskiej należy do wójta, burmistrza (prezydenta miasta) oraz kierownika urzędu rejonowego.

Rozdział 3

Przekazywanie kart powołania na przechowanie

§ 8. Wojskowy komendant uzupełnień przekazuje, za potwierdzeniem odbioru, organom, o których mowa w § 6 ust. 1 pkt 2 lit. b), pkt 3 lub w ust. 2, karty powołania w celu ich przechowania w opieczętowanych kopertach, z podziałem na rejony i trasy doręczeń. Na kopercie wpisuje się nazwę organu, który przechowuje dokumenty, liczbę kart powołania umieszczonych wewnątrz koperty, czas i miejsce stawiennictwa żołnierzy rezerwy oraz ewentualnie numer jednostki wojskowej.

§ 9. O przekazaniu karty powołania w celu czasowego ich przechowania wójtom lub burmistrzom (prezydentom miast) szef wojewódzkiego sztabu wojskowego powiadamia wojewodę, a wojskowy komendant uzupełnień — kierownika urzędu rejonowego.

§ 10. Organ przyjmujący dokumenty wyznacza pracownika i upoważnia go do przyjęcia i przechowywania dokumentów.

§ 11. Przyjęte karty powołania zabezpiecza się jak dokumenty zawierające tajemnicę służbową i przechowuje łącznie z dokumentami akcji kurierskiej.

§ 12. 1. Aktualizacji kart powołania dokonują wojskowi komendanci uzupełnień lub osoby przez nich upoważnione w pomieszczeniach organów przechowujących dokumenty.

2. Czynność, o której mowa w ust. 1, podlega zaewidencjonowaniu. Otwarte koperty podlegają ponownemu opieczętowaniu.

Rozdział 4

Postępowanie z obwieszczeniami w razie ogłoszenia mobilizacji

§ 13. Wojskowi komendanci uzupełnień na podstawie zarządzenia Szefa Sztabu Generalnego Wojska Polskiego przekazują wójtom lub burmistrzom (prezydentom miast) pakiety z obwieszczeniami Ministra Obrony Narodowej w związku z ogłoszeniem powszechnej mobilizacji.

§ 14. Pakiety z obwieszczeniami przekazuje się za pokwitowaniem. Pakiety te przechowuje się w stanie nienaruszonym.

§ 15. Wójt lub burmistrz (prezydent miasta) opracowuje plan rozplakatowania obwieszczeń. Kopia planu podlega przekazaniu właściwemu miejscowo kierownikowi urzędu rejonowego rządowej administracji ogólnej i wojskowemu komendantowi uzupełnień.

§ 16. Plan rozplakatowania obwieszczeń powinien uwzględniać:

- 1) liczbę obwieszczeń przewidzianych do pierwszego rozplakatowania,
- 2) zapas interwencyjny do powtórnego rozplakatowania,
- 3) najbardziej uczęszczane i widoczne miejsca do plakatowania,
- 4) siły osobowe i środki potrzebne do wykonania zadania.

§ 17. Rozplakatowanie przechowywanych obwieszczeń zarządza wojskowy komendant uzupełnień z chwilą ogłoszenia powszechnej mobilizacji.

§ 18. O zarządzeniu rozplakatowania obwieszczeń szef wojewódzkiego sztabu wojskowego zawiadamia wojewodę.

§ 19. 1. W czasie wojny wojskowy komendant uzupełnień może przekazywać wójtowi lub burmistrzowi (prezydentowi miasta) własne obwieszczenia wzywające osoby do stawienia się w celu doręczenia im kart powołania do czynnej służby wojskowej. Przepis § 8 stosuje się odpowiednio.

2. Rozplakatowanie obwieszczeń wojskowego komendanta uzupełnień następuje niezwłocznie po ich otrzymaniu, z uwzględnieniem planu, o którym mowa w § 16.

Rozdział 5

Doręczanie kart powołania przez urzędy pocztowe

§ 20. Urzędy pocztowe doręczają karty powołania w normalnym trybie stawiennictwa do odbycia ćwiczeń wojskowych, przeprowadzanych w trybie natychmiastowego stawiennictwa, oraz do służby wojskowej w razie ogłoszenia

szenia mobilizacji i w czasie wojny, w przypadkach przekazania ich przez wojskowego komendanta uzupełnień.

§ 21. W celu realizacji doręczeń dyrektorzy rejonowych urzędów pocztowych, na wniosek szefów wojewódzkich sztabów wojskowych, wyznaczają kierunkowe urzędy pocztowe, które przekazują karty powołania urzędom pocztowym właściwym ze względu na adres osoby, dla której są wystawione.

§ 22. Karty powołania, otrzymane przez urząd pocztowy do godz. 8⁰⁰ danego dnia, powinny być doręczone adresatom w miejscu ich pobytu stałego lub pobytu czasowego trwającego ponad 2 miesiące (ewentualnie zakładu pracy) w tym samym dniu do godz. 15⁰⁰, a otrzymane po godz. 8⁰⁰ powinny być doręczone w godzinach popołudniowych, najpóźniej w ciągu 26 godzin od chwili ich otrzymania.

§ 23. Karty powołania powinny być doręczone za potwierdzeniem odbioru w pierwszej kolejności przed innymi przesyłkami.

§ 24. Urząd pocztowy jest obowiązany do rozliczenia się z wojskowym komendantem uzupełnień z doręczenia kart powołania najpóźniej w ciągu 4 godzin od czasu zakończenia akcji doręczenia, z podaniem przyczyny niedoręczenia dokumentów i dokonaniem ich zwrotu.

§ 25. 1. Za nadanie karty powołania pobiera się opłatę jak za poleconą przesyłkę pocztową ekspresową za potwierdzeniem odbioru.

2. Należności za przekazane do doręczenia karty powołania realizuje właściwy miejscowo wojskowy komendant uzupełnień najpóźniej w terminie 14 dni od ich przekazania, na konto właściwego miejscowo kierunkowego urzędu pocztowego.

Rozdział 6

Doręczanie kart powołania w trybie akcji kurierskiej

§ 26. 1. Doręczanie kart powołania do odbycia ćwiczeń wojskowych przeprowadzanych w trybie natychmiastowego stawiennictwa oraz do czynnej służby wojskowej w razie ogłoszenia mobilizacji i w czasie wojny może następować za pośrednictwem kurierów, w trybie akcji kurierskiej.

2. Akcją kurierską, zgodnie z art. 200 ust. 2 ustawy z dnia 21 listopada 1967 r. o powszechnym obowiązku obrony Rzeczypospolitej Polskiej (Dz. U. z 1992 r. Nr 4, poz. 16, Nr 40, poz. 174 i Nr 54, poz. 254), może być objęte doręczanie wezwań do wykonania świadczeń na rzecz obrony.

§ 27. 1. Założenia i schemat akcji kurierskiej dla terenu województwa opracowuje wojewoda przy współudziale szefa wojewódzkiego sztabu wojskowego, wojewódzkiego komendanta Policji, wojskowych komendantów uzupełnień i kierowników urzędów rejonowych, wójtów, burmistrzów (prezydentów miast).

2. Dokument, o którym mowa w ust. 1, podpisuje wojewoda, szef wojewódzkiego sztabu wojskowego i komendant wojewódzki Policji.

§ 28. 1. Plan akcji kurierskiej, uwzględniający założenia i schemat, o którym mowa w § 27, opracowuje w uzgodnieniu z właściwym wojskowym komendantem uzupełnień:

- 1) kierownik urzędu rejonowego w zakresie rejonów i tras doręczeń dokumentów lub dostarczania pakietów tych dokumentów między tym organem a wójtami lub burmistrzami (prezydentami miast),
- 2) wójt lub burmistrz (prezydent miasta) w zakresie rejonów i tras doręczeń dokumentów powiadamiania lub dostarczania pakietów dokumentów do jednostek samorządowych lub bezpośredniego doręczania dokumentów powołania adresatom.

2. W zakresie zapewnienia ładu i porządku w czasie trwania akcji kurierskiej plan podlega uzgodnieniu z właściwym terenowym organem Policji.

§ 29. 1. Plan akcji kurierskiej powinien zawierać:

- 1) ustalenie rejonów i tras doręczeń dokumentów powołania w jednostkach samorządowych oraz tras przejazdu kurierów do urzędów rejonowych,
- 2) potrzebne siły i środki,
- 3) zasady przekazywania informacji o uruchomieniu akcji, jej przebiegu i wynikach,
- 4) warianty działania o różnych porach roku i doby.

2. Plan akcji kurierskiej podlega stałej aktualizacji.

3. Kopie planu każdego organu podlegają przekazaniu odpowiednio wojewodzie i kierownikowi urzędu rejonowego lub kierownikowi jednostki samorządowej realizującej zadania w ramach akcji kurierskiej.

§ 30. Kierującym akcją kurierską jest kierownik urzędu rejonowego, wójt lub burmistrz (prezydent miasta) albo upoważniony przez nich pracownik urzędu.

§ 31. Na kurierów (wykonawców i łączników) wyznacza się w pierwszej kolejności mężczyzn będących pracownikami urzędu rejonowego, którzy pełnią te funkcje w ramach wykonywania obowiązków służbowych.

§ 32. W celu zapewnienia dostarczenia właściwemu wójtowi lub burmistrzowi (prezydentowi miasta) pakietów kart powołania kierownik urzędu rejonowego występuje do właściwego wojskowego komendanta uzupełnień o uwzględnienie we wniosku o przeznaczenie osoby do funkcji kuriera — osób zamieszkałych najbliżej siedziby urzędu. Osoby te po ich wyznaczeniu są kurierami urzędu rejonowego i w wyjątkowych przypadkach mogą pełnić funkcje wykonawców i łączników urzędu.

§ 33. W celu sprawnej organizacji akcji kurierskiej zapewnia się w urzędzie odpowiednie pomieszczenia dla kierującego akcją, kurierów (ewentualnie kierowców), tak aby istniał łatwy kontakt uczestników akcji bez zakłócania pracy pozostałych urzędników.

§ 34. 1. Szef wojewódzkiego sztabu wojskowego oraz wojskowi komendanci uzupełnień przekazują organom realizującym akcje kurierskie tabele sygnałowe określające hasła oraz zestaw przedsięwzięć do realizacji na rzecz powszechnego obowiązku obrony Rzeczypospolitej Polskiej.

2. Z treścią tabeli sygnałowej mogą być zapoznani tylko pracownicy urzędu wyznaczeni do uruchomienia akcji kurierskiej.

3. Tabele sygnałowe przechowuje się w opieczetowanej kopercie wraz z dokumentami planu akcji kurierskiej.

§ 35. Zarządzenie uruchomienia akcji kurierskiej następuje na podstawie określonego tabelą sygnałową hasła

przekazanego środkami łączności przewodowej lub radio-
wej, potwierdzonego następnie pismem, lub bezpośrednio
na podstawie pisma przekazanego przez kuriera.

§ 36. 1. W przypadku uruchomienia akcji kurierskiej
przez kierownika urzędu rejonowego, powiadamia on o tym
wojewodę i organy samorządu terytorialnego objęte tą akcją.

2. W przypadku uruchomienia akcji kurierskiej przez
organ samorządu terytorialnego, powiadamia się o tym
kierownika urzędu rejonowego oraz organy samorządu tery-
torialnego objęte akcją.

3. W przypadku, o którym mowa w ust. 2, kierownik
urzędu rejonowego powiadamia wojewodę.

§ 37. Kierujący akcją kurierską w gminie powiadamia
o akcji także sołtysów w celu udzielenia kurierom niezbędnej
pomocy w doręczaniu kart powołania.

§ 38. Do zadań kierującego akcją kurierską, oprócz
dokonania powiadomień, o których mowa w § 36 i 37, należy:

- 1) zawiadomienie właściwego miejscowo terenowego or-
ganu Policji o uruchomieniu akcji w celu zabezpieczenia
porządku w czasie jej przebiegu,
- 2) wydawanie dokumentów, o których mowa w § 52,
i określonych w odrębnych przepisach kurierom-wyko-
nawcom do wypełnienia,
- 3) przyjmowanie informacji o przebiegu akcji i kierowanie
nią na bieżąco.

§ 39. W toku realizacji zadań kierujący akcją kurierską
ma prawo do uzyskiwania połączeń i prowadzenia rozmów
telefonicznych w pierwszej kolejności na podstawie hasła
przekazanego i aktualizowanego przez Ministerstwo Łączno-
ści.

§ 40. Zadaniem kurierów-łączników jest jak najszybsze
wezwanie określonych osób do udziału w akcji kurierskiej
oraz posiadaczy środków transportowych do ich udostęp-
nienia na potrzeby akcji.

§ 41. Do zadań kurierów-wykonawców w czasie akcji
kurierskiej należy:

- 1) przekazywanie urzędowi hasła do uruchomienia akcji
doręczania kart powołania,
- 2) wypełnianie i wydawanie dokumentów kurierom,
- 3) przygotowywanie kart powołania do doręczenia według
rejonów i tras,
- 4) wysyłanie kurierów i łączników,
- 5) odnotowywanie przebiegu i wyników akcji,
- 6) wykonywanie zadań zleconych przez kierującego akcją
kurierską.

§ 42. Do zadań kurierów należy dostarczenie:

- 1) hasła lub pakietów kart powołania do wskazanego
urzędu oraz
- 2) dokumentów powołania lub wezwania do wykonania
świadczeń na rzecz obrony kraju osobom, dla których
zostały one wystawione.

§ 43. 1. Kurier w czasie akcji posługuje się legitymacją
według wzoru stanowiącego załącznik do zarządzenia. Może
on również korzystać ze szkiców mapy oraz wyciągów ze
spisów.

2. Po zakończeniu akcji kurier jest obowiązany zwrócić
legitymację, potwierdzenia odbioru dokumentów oraz doku-
menty nie doręczone — wykonawcy lub kierującemu akcją
kurierską.

§ 44. 1. Doręczania kart powołania lub wezwań do
wykonania świadczeń na rzecz obrony w przypadkach okre-
ślonych w § 42 pkt 2 dokonuje się w sposób określony
w Kodeksie postępowania administracyjnego i z uwzględ-
nieniem przepisu art. 60 ust. 7 ustawy, o której mowa w § 26
ust. 2.

2. Kierujący akcją kurierską przed wysłaniem kurierów
poucza ich o sposobie postępowania w przypadku nieobec-
ności adresata.

§ 45. O zakończeniu akcji kurierskiej kierujący nią po-
wiadamia wojskowego komendanta uzupełnień. Powiada-
mianie o zakończeniu akcji kurierskiej organu wyższego
stopnia przez organ, który ją uruchomił, odbywa się na
zasadach określonych w § 36.

§ 46. 1. Kierujący akcją kurierską, po jej zakończeniu,
sporządza następujące dokumenty:

- 1) rozliczenie doręczenia kart powołania,
- 2) meldunek z przebiegu i wyników akcji kurierskiej,
- 3) rozliczenie kosztów akcji kurierskiej.

2. Kopie dokumentów, o których mowa w ust. 1,
otrzymuje wojewoda, kierownik urzędu rejonowego i wojs-
kowy komendant uzupełnień, przy czym dokument, o którym
mowa w ust. 1 pkt 1, wojskowy komendant uzupełnień
powinien otrzymać przed upływem 24 godzin od zarządzenia
doręczania kart powołania.

§ 47. Normy czasowe doręczania kart powołania w sys-
temie akcji kurierskiej przekazują organom biorącym w nich
udział właściwi miejscowo wojskowi komendanci uzupeł-
nień.

§ 48. Organy wymienione w § 28 ust. 1 pkt 1 i 2 mogą
zarządzić na terenie swego działania akcją kurierską w celach
szkolenia osób przewidzianych do udziału w akcji kurierskiej
bez doręczania kart powołania — po uzyskaniu zezwolenia
wojewody.

§ 49. Do zadań wojewody w zakresie uregulowanym
w zarządzeniu należy:

- 1) prowadzenie zbiorczej dokumentacji planów akcji kurie-
rskich,
- 2) szkolenie i pomoc merytoryczna organom w zakładaniu
i prowadzeniu dokumentacji,
- 3) kontrola prawidłowości i aktualności dokumentacji
w zakresie organizacji i przebiegu akcji kurierskich,
- 4) opracowanie do dnia 31 stycznia każdego roku oceny
przygotowania organów do realizacji zadań, z przekaza-
niem dokumentu Departamentowi Spraw Obywatels-
kich Ministerstwa Spraw Wewnętrznych oraz Sztabowi
Generalnemu Wojska Polskiego.

§ 50. Kontroli w zakresie prawidłowości dokumentacji
akcji kurierskiej, zasad jej przechowywania oraz przebiegu
uruchamianych akcji mogą dokonywać osoby upoważnione
przez Ministrów Spraw Wewnętrznych lub Obrony Narodowej.

Rozdział 7

Przepisy końcowe

§ 51. Przepisy zarządzenia dotyczące doręczania kart powołania:

- 1) przez wojskowego komendanta uzupełnień — stosuje się odpowiednio do doręczania:
  - a) skierowań do służby w formacjach uzbrojonych,
  - b) kart powołania do odbycia zasadniczej służby w obronie cywilnej,
  - c) wezwań w sprawie obowiązku wojskowego,
- 2) przez wójtów lub burmistrzów (prezydentów miast) — stosuje się odpowiednio do doręczania wezwań do wykonania świadczeń na rzecz obrony.

§ 52. Odrębne przepisy określają:

- 1) doręczanie kart skierowania do służby zastępczej,
- 2) wzory kart mobilizacyjnych, karty powołania i obwieszczenia Ministra Obrony Narodowej o wezwaniu obywateli do czynnej służby wojskowej w związku z ogłoszeniem powszechnej mobilizacji oraz obwieszczenia wojskowego komendanta uzupełnień,
- 3) wzory druków i pism dotyczące organizacji i przebiegu akcji kurierskiej.

§ 53. Do dokumentów sporządzonych na podstawie zarządzenia stosuje się przepisy o ochronie tajemnicy państwowej i służbowej.

§ 54. Tracą moc:

- 1) zarządzenie Ministrów Obrony Narodowej, Spraw Wewnętrznych oraz Łączności z dnia 15 grudnia 1975 r. w sprawie realizacji przez terenowe organy administracji państwowej, organy wojskowe, jednostki organizacyjne Milicji Obywatelskiej oraz urzędy pocztowo-telekomunikacyjne zadań związanych z potrzebą natychmiastowego uzupełnienia sił zbrojnych,
- 2) zarządzenie Ministrów Spraw Wewnętrznych i Obrony Narodowej z dnia 15 września 1981 r. w sprawie doręczania kart powołania i wezwań oraz innych dokumentów w sprawach powszechnego obowiązku obrony (Monitor Polski Nr 26, poz. 229, z 1986 r. Nr 31, poz. 226 i z 1989 r. Nr 23, poz. 178).

§ 55. Zarządzenie wchodzi w życie po upływie 14 dni od dnia ogłoszenia.

Minister Spraw Wewnętrznych: *A. Milczanowski*
 Minister Obrony Narodowej: *J. Onyszkiewicz*
 Minister Łączności: *K. Kilian*

Załącznik do zarządzenia Ministrów
 Spraw Wewnętrznych, Obrony Narodowej
 oraz Łączności z dnia 25 października
 1993 r. (poz. 537)

Pieczęć urzędu

WZÓR

Data wydania

Nr .....

Legitymacja nr .....

kuriera Urzędu ..... w .....

Pan ..... upoważniony jest do doręczania dokumentów powołania do

(imię i nazwisko)

czynnej służby wojskowej oraz wezwań do wykonywania świadczeń na rzecz obrony Rzeczypospolitej Polskiej.

Wzywa się organy cywilne i wojskowe do udzielenia kurierowi niezbędnej pomocy w wykonywanych przez niego czynnościach.

Środek transportowy kuriera nie może być zatrzymany i nie podlega rekwizycji.

Legitymacja niniejsza jest ważna wraz z dokumentem stwierdzającym tożsamość.

.....
 podpis i pieczęć wójta lub burmistrza
 (prezydenta miasta)